

OBVAZOVÁ TECHNIKA V PRVNÍ POMOCI: PRAKTICKÝ NÁCVIK

PRVNÍ POMOC (BSPP011)
ZÁKLADY PRVNÍ POMOCI -
PŘEDNÁŠKA + CVIČENÍ (MRPP0111p +
MRPP0111c)
LF MU, ÚZV
Podzim 2022

Účel obvazu v PP

- Zastavit krvácení
- Upevnit sterilní / nesterilní krytí rány
- Odsávat výměšky rány
- Chránit ránu před druhotnou infekcí
- Vzduchotěsně uzavřít ránu
- Znehybnit zraněnou část těla

Zásady obvazování

- Obvaz musí plnit funkci, pro kterou byl použit
- Obvazovat začínáme na nejužším místě poraněné části těla a postupujeme k širší
- Obvaz musí být přiložen rychle, ale ne na úkor provedení
- Pro přiložení s ním nemanipulujeme

Zásady obvazování

- Při prosáknutí původní vrstvy nesundáváme, ale přikládáme vrstvy nové
- Obvaz vždy přesahuje krytí rány
- Obvazovanou končetinu znehybníme
- Přiložený obvaz kontrolujeme, zda se neposouvá, neškrť
- Obvaz ukončíme náplastí, zpětnou otáčkou

Dělení obvazů dle materiálu

- Šátkové
- Z pružných hmot
- Prakové
- Náplastové
- Obinadlové
- Dlahové
- Z tuhoucích hmot
  - Sádra, škrob

Materiál ke krytí ran

- Musí být měkký, sající, prodyšný, (sterilní)
- Ránu nerozdírá, nedráždí, nelepí se
- V PP často improvizujeme, jako krycí materiál použijeme co nejčistší tkaninu
  - Kapesník plenu, utěrku, prostěradlo, část oděvu

MUNI
MED

OBVAZOVÁ TECHNIKA: ŠÁTKOVÉ OBVAZY

PRAKTICKÝ NÁCVIK

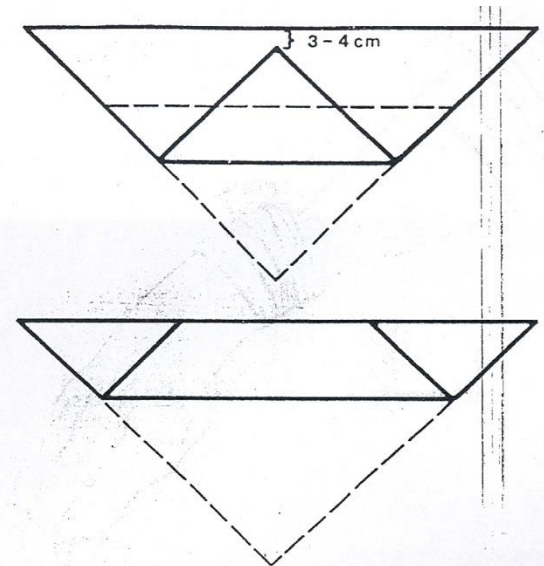
Skládání šátku do kravaty

- Standardní trojcípý šátek má tvar rovnoramenného trojúhelníku (80x80x118 cm)
- Šátek by neměl krýt ránu
  - Přidržíme krytí rány
- Konce šátku vážeme ambulantským uzlem

ambulantní uzel

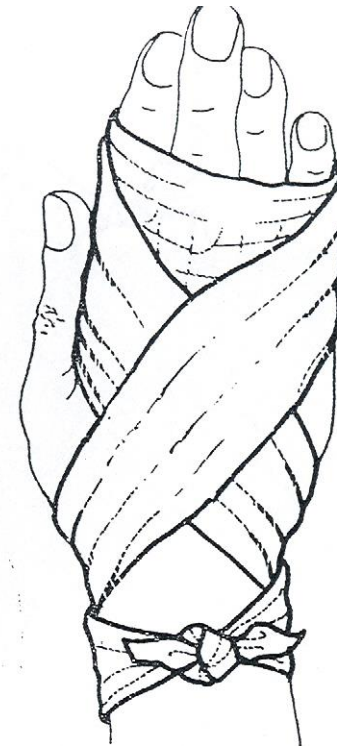
skládání šátku
do kravaty

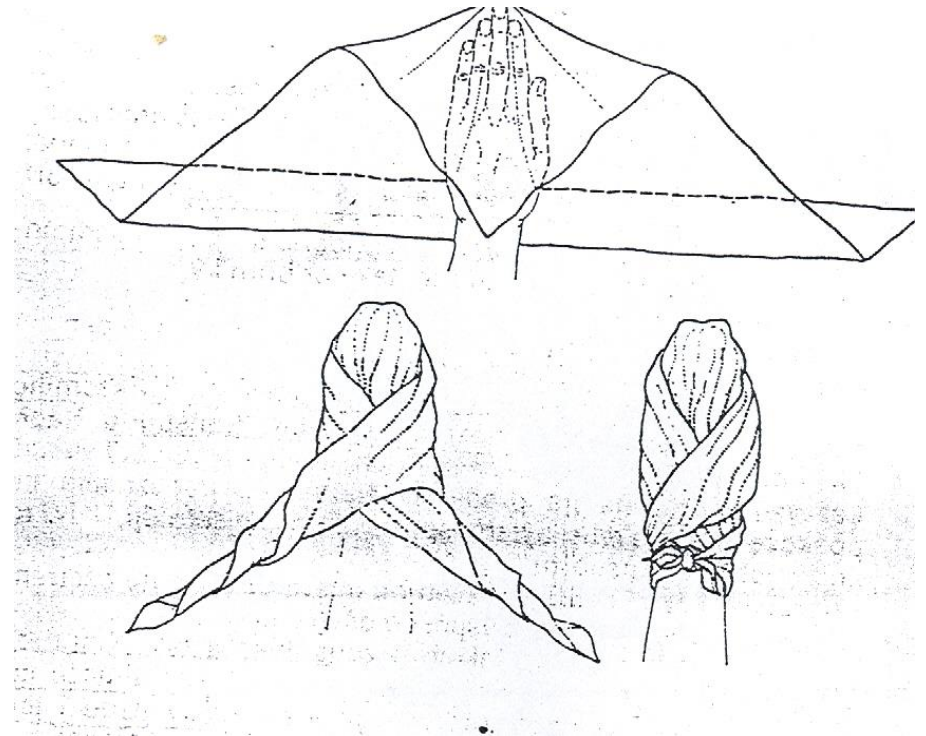
Kravatový obvaz hřbetu ruky

- Kravatu přiložíme na hřbet ruky
- Cípy překřížíme na dlani
- Cípy překřížíme na hřbetu
- Konce svážeme okolo zápěstí ambulatním uzlem

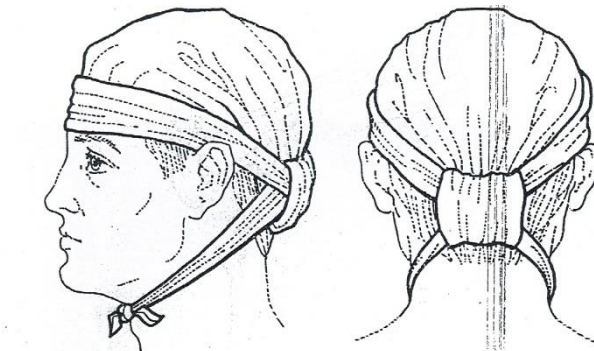
Šátkový obvaz ruky (pacička)

- Rozprostřeme šátek na podložku
- Položíme ruku, vrchol šátku přehneme přes její hřbet
- Cípy překřížíme přes hřbet
- Konce svážeme na zápěstí ambulantním uzlem

Šátkový obvaz hlavy

- Šátek přiložíme základnou na čelo
- Vrchol šátku leží na zátylí
- Cípy zkřížíme na zátylku hlavy svážeme ambulantním uzlem
- Svážeme ambulantním uzlem na čele

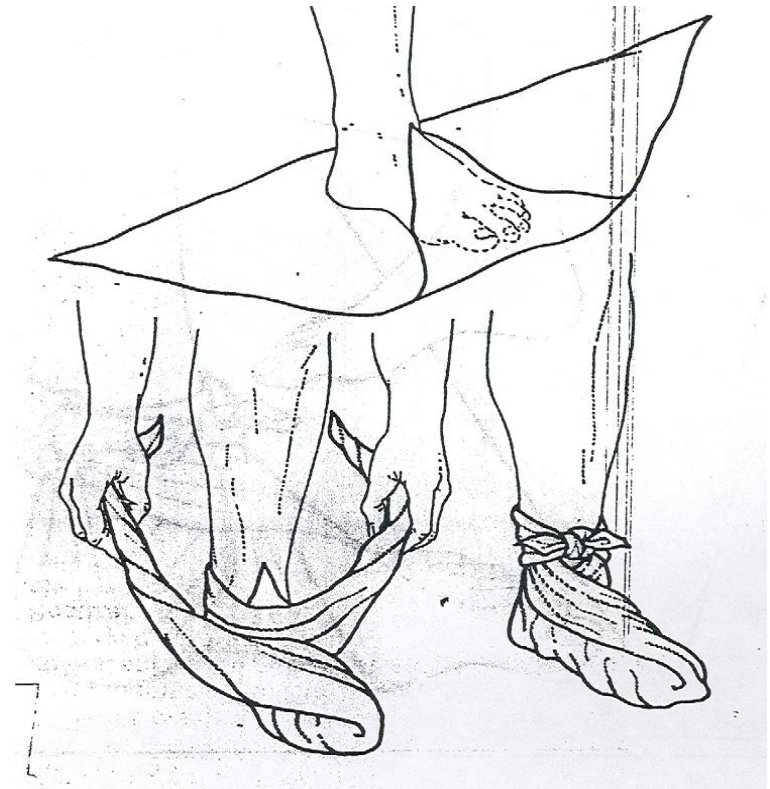
Kravatový obvaz nártu

- Kravatu přiložíme na nárt nohy
- Cípy překřížíme na chodidle
- Cípy překřížíme na nártu nohy
- Konce svážeme okolo kotníku ambulantním uzlem

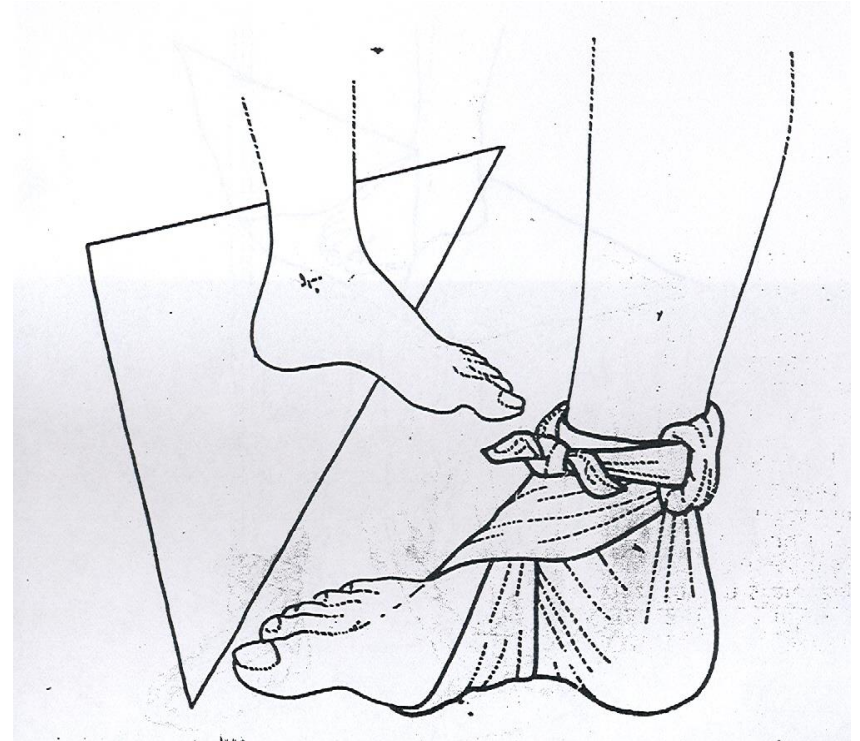
Šátkový obvaz nohy

- Rozprostřeme šátek na zem
- Celé chodidlo položíme na šátek
- Vrchol šátku přehneme přes nárt
- Cípy překřížíme přes nárt nohy
- Konce svážeme na kotníku ambulantním uzlem

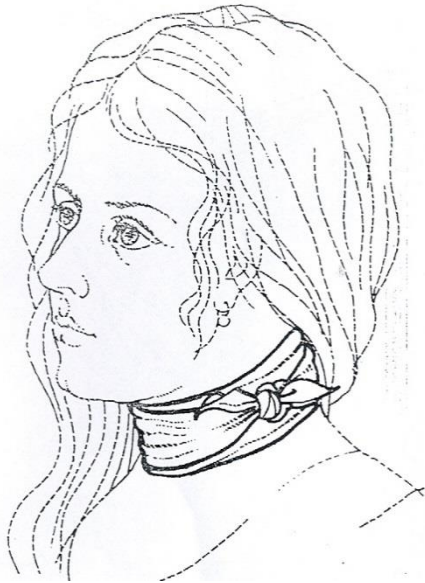
Šátkový obvaz paty

- Rozprostřeme šátek na zem
- Patu položíme na základnu šátku
- Cípy překřížíme přes nárt nohy
- Konce svážeme na kotníku ambulantním uzlem
- Cíp šátku zastrčíme zezadu na kotníku za šátek

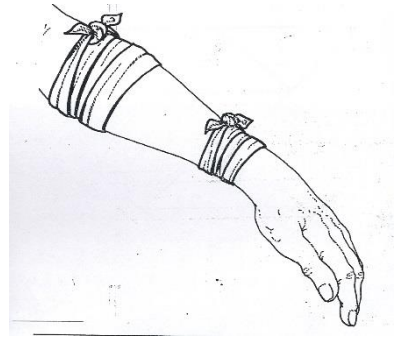

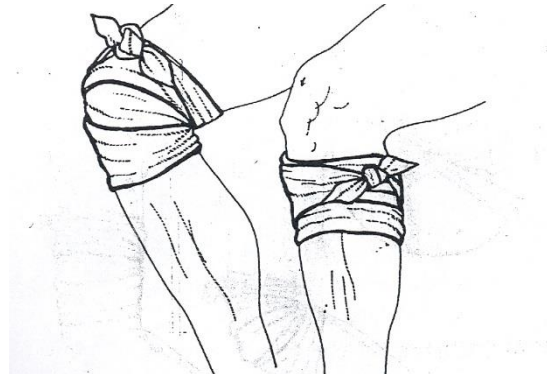
Kravatový obvaz krku, lokte, kolene

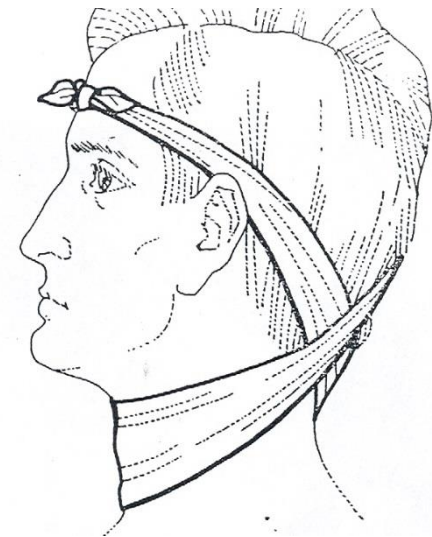
kravatový obvaz krku

kravatový obvaz lokte, zápěstí

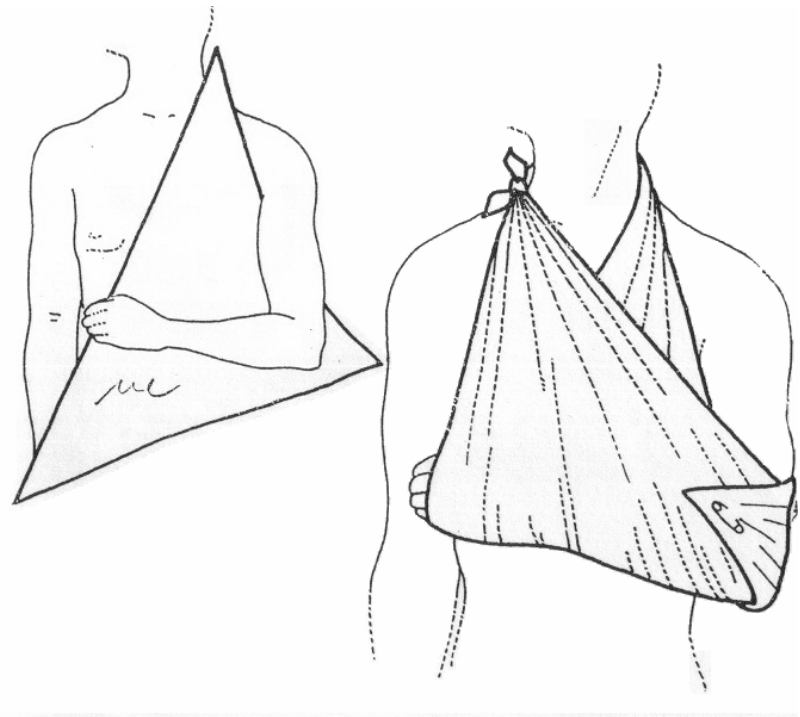
kravatový obvaz kolene, lýtka

kravatový obvaz krku

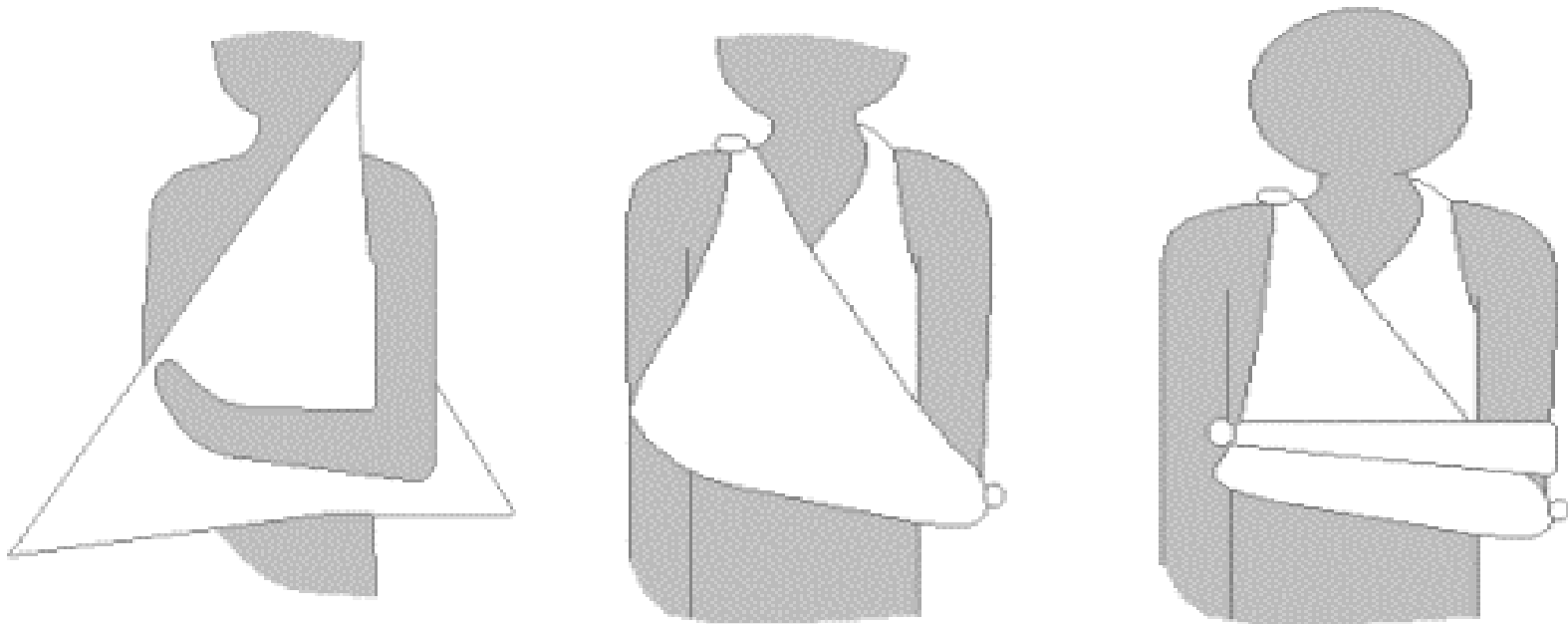
Šátkový závěs HK

- Šátek přiložíme přes hrudník na rameno postižené končetiny
- Cíp směřuje k zemi, vrchol k lokti
- Dolní cíp vedeme přes zdravé rameno
- Svážeme ambulantním uzlem za krkem
- Vrchol šátku upevníme uzlem nebo spínacím špendlíkem

Šátkový závěs HK

– **Použití:** fixace horní končetiny při zlomeninách a poranění kloubů

MUNI
MED

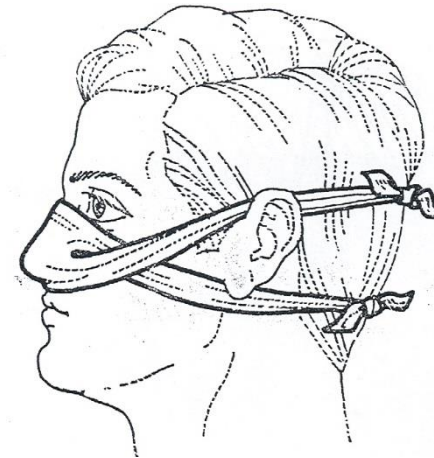
OBVAZOVÁ TECHNIKA: PRAKOVÝ OBVAZ

PRAKTICKÝ NÁCVIK

Prakový obvaz nosu a brady

– Prakový obvaz

- Odstříhneme pruh obinadla (120 cm)
- Oba konce nastříhneme směrem ke středu (prostřední část zůstane celá, cca 10 cm)
- Proužky zavážeme na uzel, a tím prostřední část utvoří kapsu

MUNI
MED

OBVAZOVÁ TECHNIKA: NÁPLAŠŤOVÉ OBVAZY

PRAKTICKÝ NÁCVIK

Náplast'ové obvazy

– Výhody

- Rychlé a jednoduché přiložení
- Běžně používané
- Dostupné

– Použití

- Ošetření drobně krvácejících ranek

– Zástupci

- Leukoplast (prodyšná, neprodyšná, náplasti s polštářkem...)

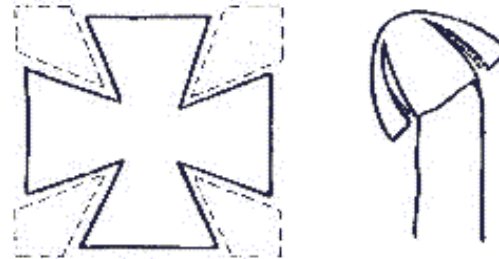
Doporučená šířka náplast'ových fixací

	Církulární fixace	Podélná fixace
Prst, palec ruky	1,5–2,5 cm	1,25 cm
Ruka, zápěstí	4 cm	7,5 cm
Předloktí, loket	4–5 cm	7,5 cm
Paže, rameno	4–5 cm	4–5 cm
Prs, palec nohy	2,5 cm	5 cm
Hlezno	7,5 cm	5 cm
Achillova šlacha	4–5 cm	6–10 cm
Koleno	4–5 cm	2–5 cm
Hrudník, záda	5 cm	4–10 cm

Náplast'ové obvazy

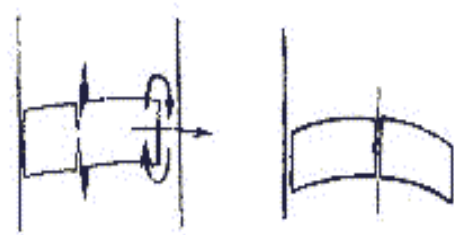
– Maltézský kříž

- Na poraněné špičky prstů

– Leukosteh (mašlička)

- Tržné rány
- Stáhnutí okrajů rány těsně k sobě

Náplast'ové obvazy

- Zpevnění zlomeniny dolní čelisti
  - Náplast vedeme pod bradou od jedné spánkové oblasti k druhé
  - Náplast je široká asi 2 - 3 cm
  - Celý postup opakujeme třikrát

- Zpevnění zlomeniny žeber (cingulum)
  - Účelem je zamezit pohybu žeber
  - Náplast přikládáme ve výdechu od páteře k hrudní kosti
  - Náplasti směřují stříškovitě (nahoru)

MUNI
MED

OBVAZOVÁ TECHNIKA: OBINADLOVÉ OBVAZY

PRAKTICKÝ NÁCVIK

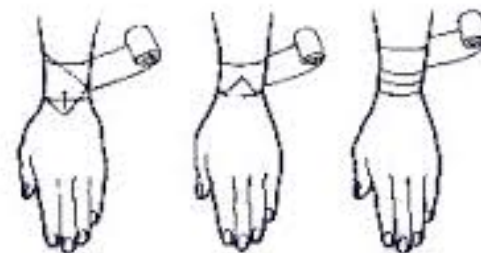
Obinadlové obvazy

– Terminologie

- Svinutá část obinadla = hlava
- Zbytek = volný konec
- Základní otáčka = zámeček (jazýček)

– Zásady

- Šířku obinadla vybíráme podle postižené části
- Začínáme od nejužší obvazované části těla, provedeme základní otáčku, pokračujeme k širší části těla

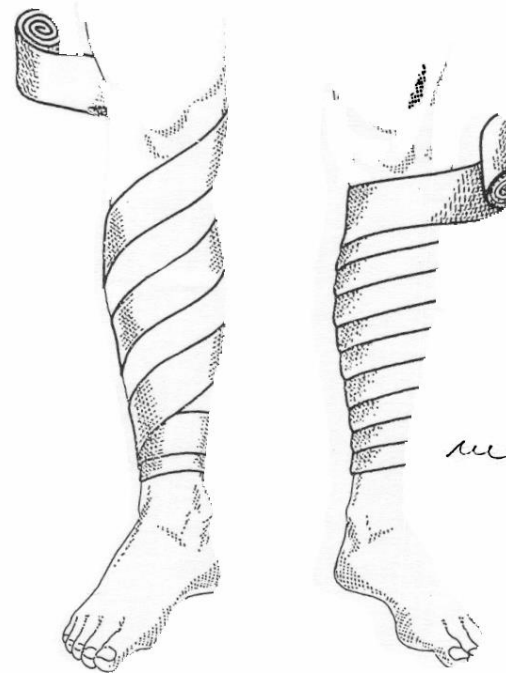
Obvaz spirálový (hadový) a hoblinový

– Spirálový obvaz (hadový)

- Mezi otáčkami je volný prostor
- Vhodný k upevnění dlah

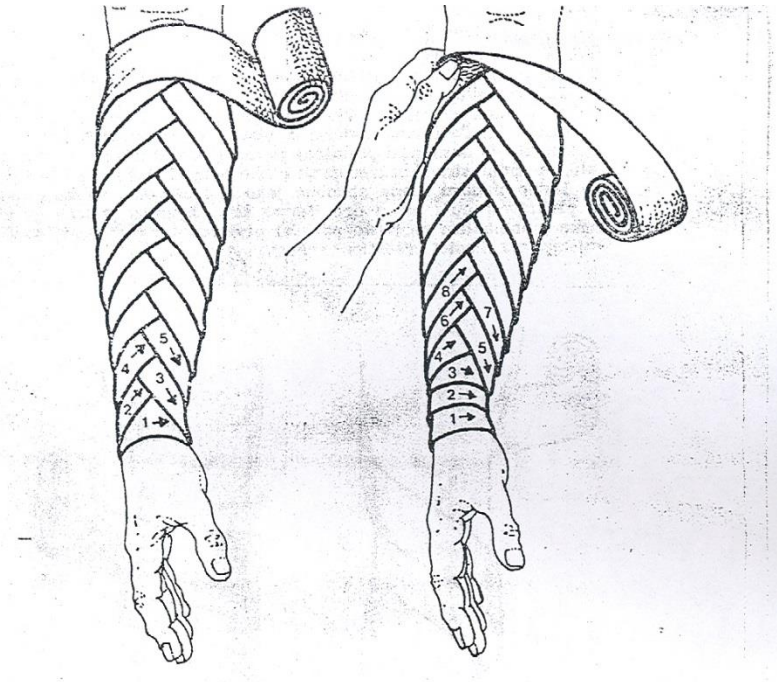
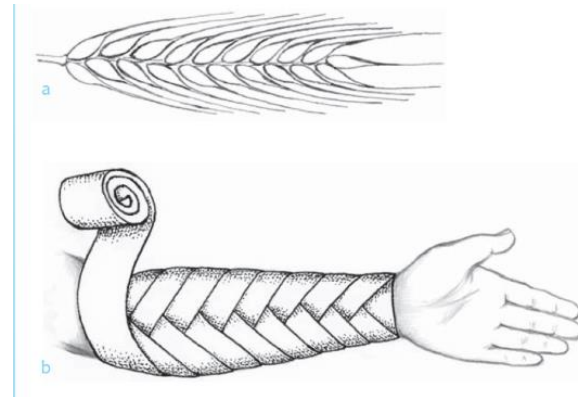
– Hoblinový obvaz

- Otáčky se překrývají
- Vhodný k upevnění dlah
- I u dalších případech

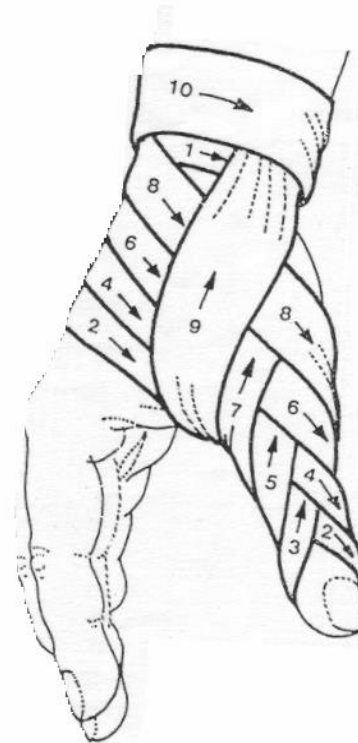
Klasový obvaz

- Po základní otáčce vedeme obinadlo šikmo vzhůru a vracíme se šikmo dolů
- Další otáčka jde výš asi o 1/3 šíře obinadla opět šikmo vzhůru
- Tak vznikají osmičky, které nasedají jedna na druhou
- Na přední straně obvazu se nám opticky vytváří klas

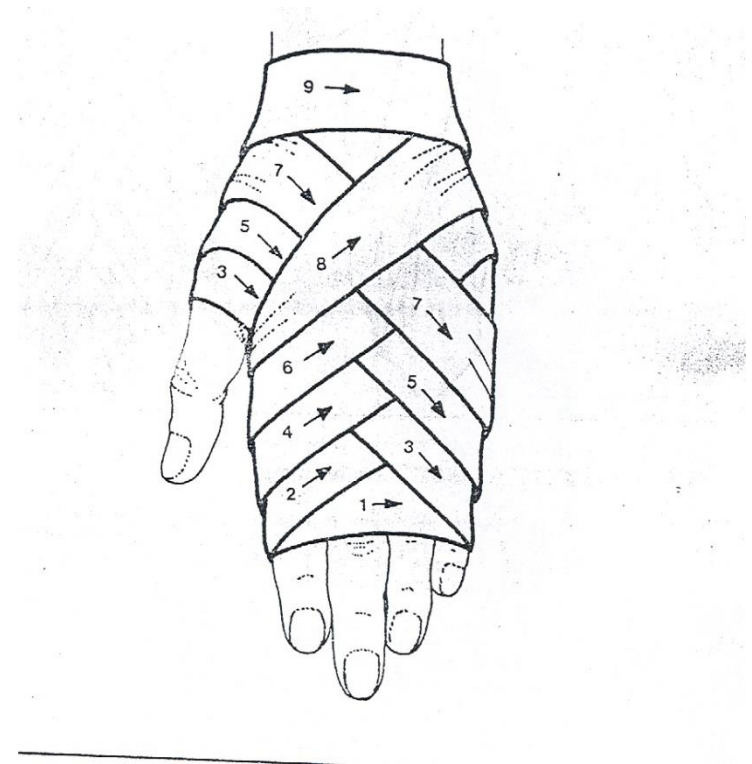
Klasový obvaz palce ruky

- Zámeček okolo zápěstí
- Druhá otáčka přes hřbet ruky, přes palec, zpět na zápěstí
- Pokračujeme dokud neobvážeme celý palec
- Ukončujeme na zápěstí

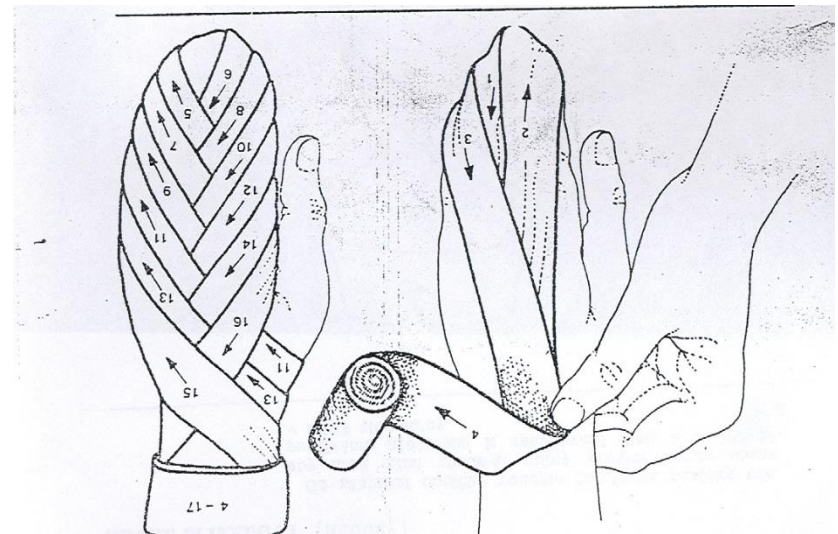
Klasový obvaz hřbetu ruky (palec volný)

- Zámeček ve výši druhého článku prstů
- Vzestupný klasový obvaz
- Otáčky z malíkové strany překrývají i palcovou hranu
- Ukončujeme na zápěstí

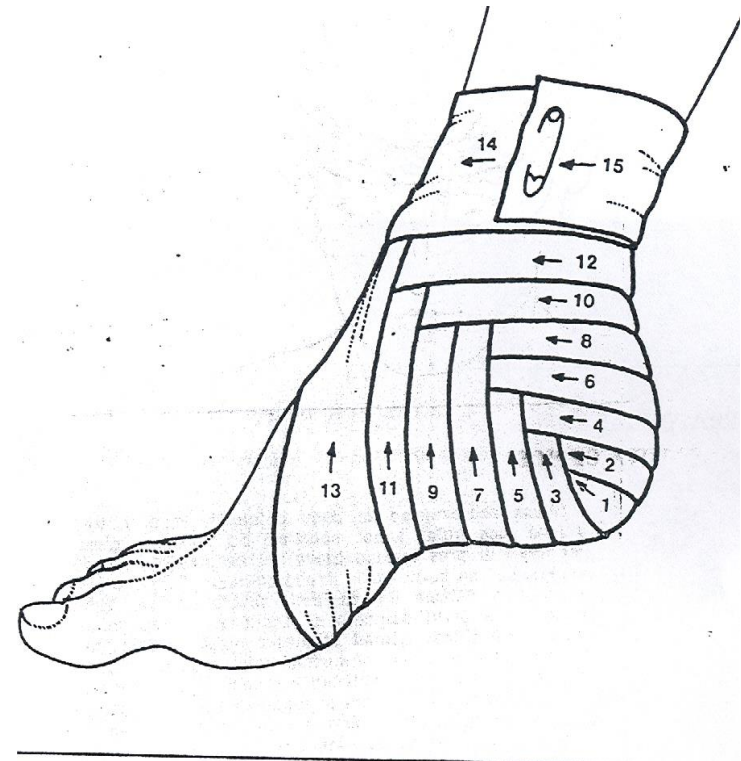
Klasový obvaz celé ruky (palec volný)

- Obvaz vedeme středem dlaně od zápěstí (přes špičky prstů) na hřbet ruky až k zápěstí
- Druhá a třetí otáčka vedou vedle první (napravo a nalevo), tak abychom zakryli prsty
- Čtvrtá otáčka obkrouží zápěstí, aby přidržela první, druhou a třetí otáčku
- Dále viz klasový obvaz hřbetu ruky

Klasový (osmičkový, želvový) obvaz kotníku

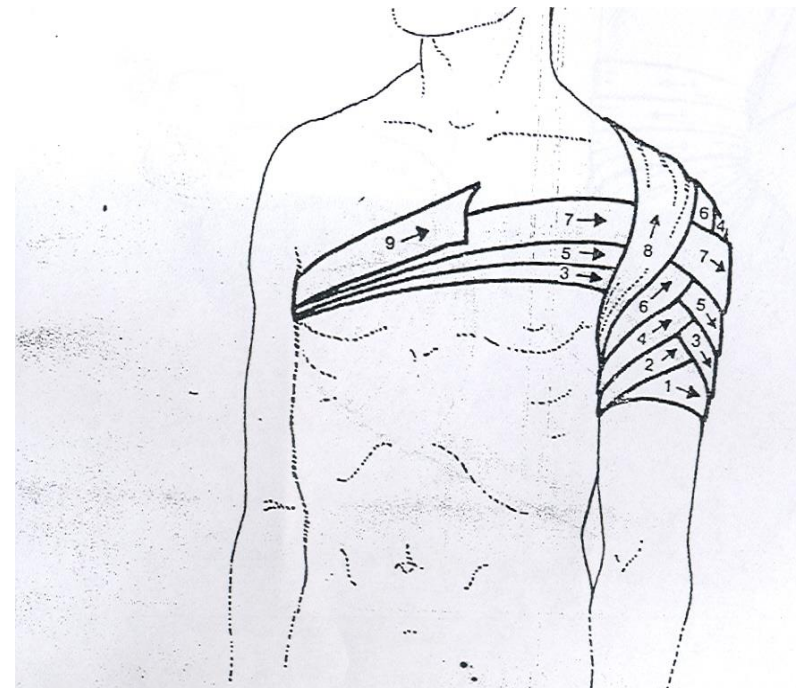
- Zámeček prochází přes patu
- Druhá otáčka nad první
- Třetí otáčka pod první
- Čtvrtá otáčka nad druhou
- Stejným principem pokračujeme, dokud neobvážíme celý kotník
- Ukončujeme nad kotníkem

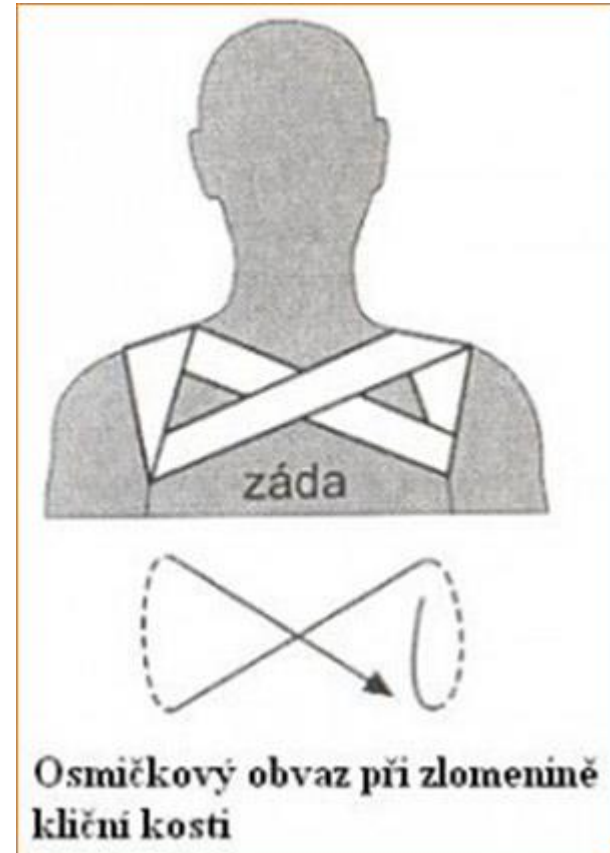
Klasový obvaz ramene (vzestupný)

- Zámeček v polovině paže
- Druhá otáčka kolem paže
- Třetí otáčka přes zevní stranu ramene na záda do podpaždí zdravé HK, přes hrudník k postižené HK, zde provedeme klasovou otáčku
- Celý postup opakujeme dle potřeby, ukončujeme na hrudníku

Osmičkový obvaz

- Použití u fraktury klíční kosti
- Používáme elastické obinadlo
- Osmičku provádíme kolem ramen HKK

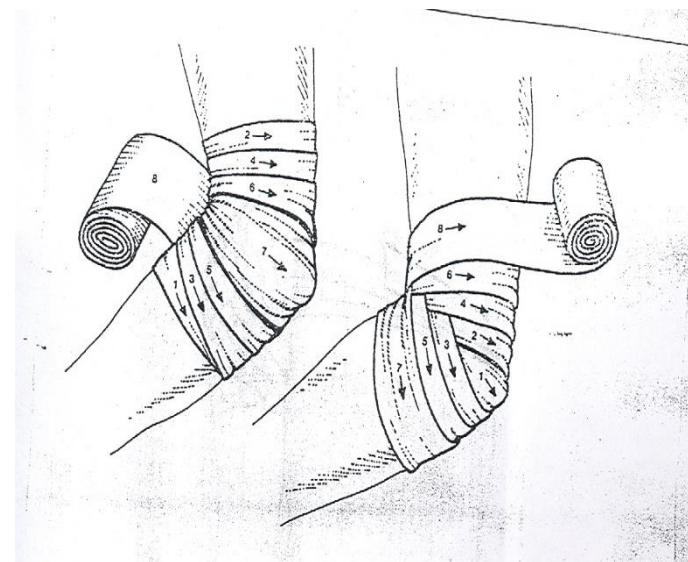
Sbíhavý a rozbíhavý obvaz lokte

– Sbíhavý obvaz

- Zámeček pod loktem
- Druhá otáčka vede nad loktem
- Dalšími otáčkami se přibližujeme k loketnímu kloubu
- Končíme přes střed loktu

– Rozbíhavý obvaz

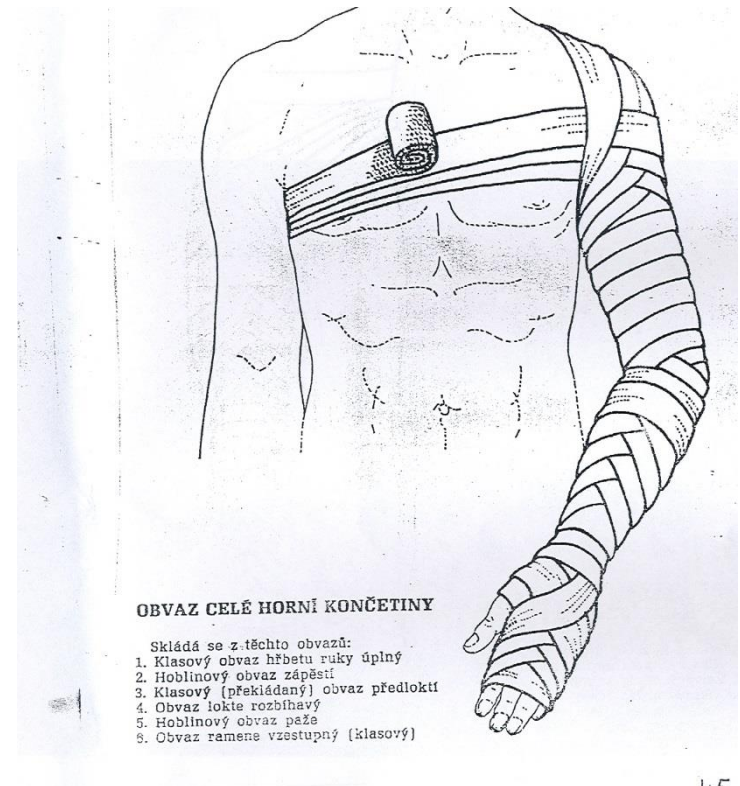
- Zámeček přes loket, další otáčky vedeme střídavě nad a pod kloubem
- Končíme nad loktem

Obvaz celé horní končetiny

– Skládá se z:

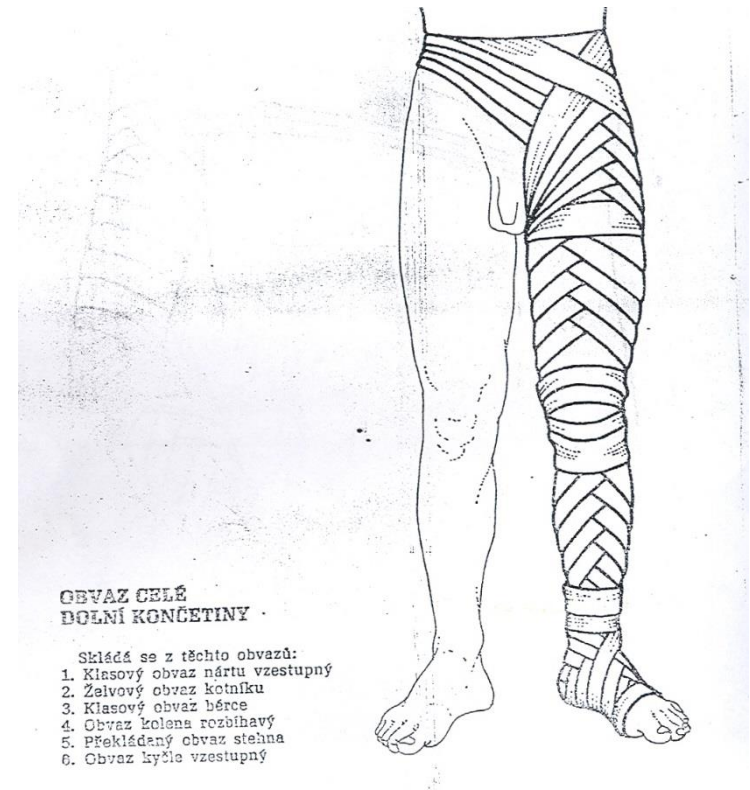
- Klasového obvazu hřbetu ruky
- Hoblinového obvazu zápěstí
- Klasový obvaz předloktí
- Rozbíhavého obvazu lokte
- Hoblinového obvazu paže
- Klasového vzestupného obvazu ramene

Obvaz celé dolní končetiny

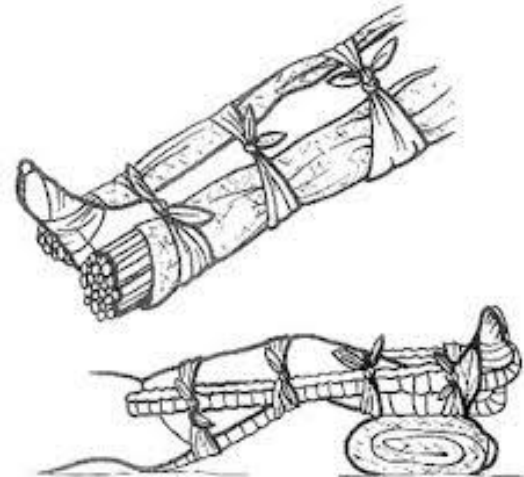
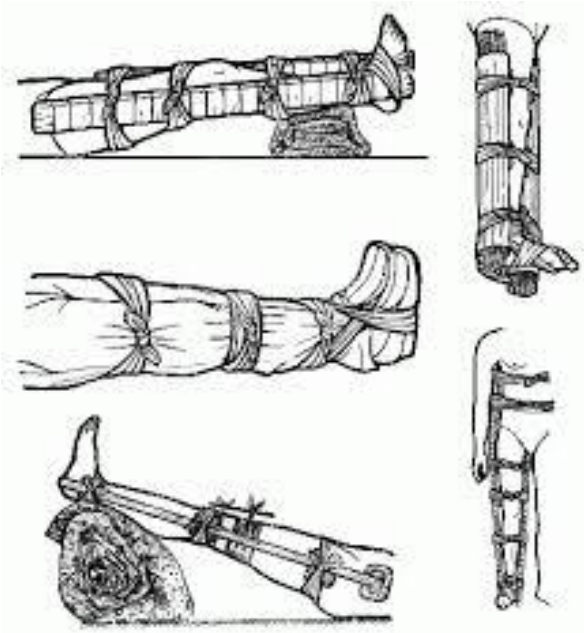
– Skládá se z:

- Klasového vzestupného obvazu nártu
- Klasového (osmičkového, želvového) obvazu kotníku
- Klasového obvazu bérce
- Rozbíhavého obvazu kolene
- Klasového obvazu stehna
- Klasového vzestupného obvazu kyčle

Dlahové obvazy: improvizovaná a nafukovací dlahy

Obvazy z tuhnuících hmot: sádrový obvaz

Moderní sádrový obvaz: lehká sádra

Informace a videa k problematice obvazová technika

– http://www.lf3.cuni.cz/cs/pracoviste/anesteziologie/vyuka/studijni-materialy/prvni-pomoc/pp-08-obvaz_techniky.html